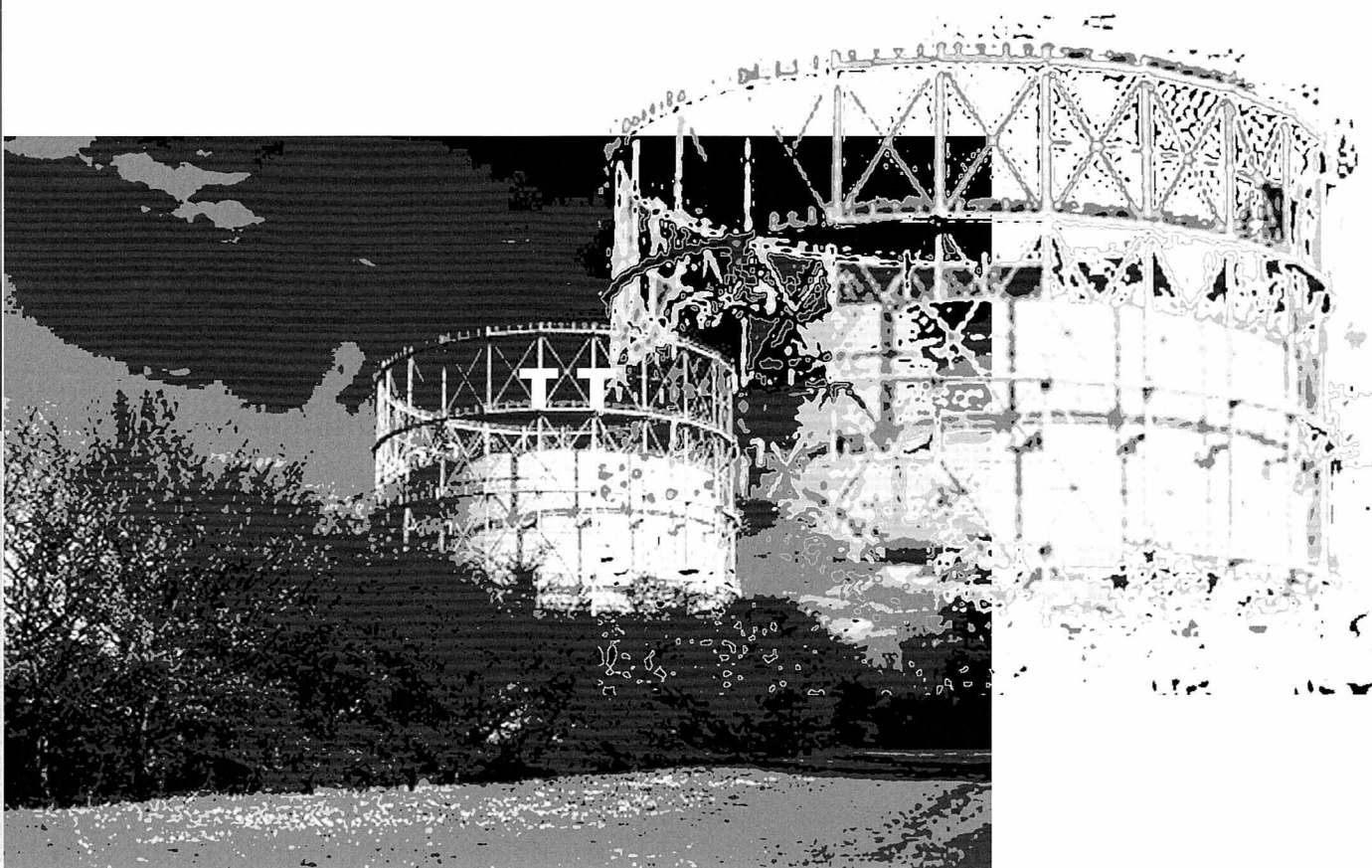

Interview:

AMERIKANSKE TÆNKETANKE

– kampen om ideerne og den amerikanske sjæl

Af Benny Lihme

David Dyssegaard Kallick er en såkaldt "senior fellow" på The Fiscal Policy Institute – et af New York's mange små NGO-nonprofit tænkesteder. I et land som Danmark, med en stor djøfiseret og skattefinansieret centraladministration, er "fellowship"-fænomenet (tidsbegrænsede stipendier/bevillinger givet til videnskabelige studier) sjældent forekommende. Hvorimod det blomstrer i USA takket være et for en dansker helt uoverskueligt virvar af fonde, fagforeninger og rige mæcener.

Kallick og hans håndfuld af kollegaer holder til i kontorer i Chinatown-format i en stor kontorbygning på 7 Avenue i det hippe Chelsea område på Manhattan. Fiscal Policy Institute har specialiseret sig i byen New York's budgetter og økonomi.

Som inkarneret new yorker og lokal- og borgerpolitisk aktiv gennem mange år, er det på mange måder et ønskejob for Kallick. Også fordi "lokalpolitik" i New York ikke er helt det samme som lokalpolitik i Hundested. Kallick har således som koordinator af et større netværk bestående af 60 grupper og organisationer, "a coalition" kalder amerikanerne det, været dybt involveret i planerne for genopbygningen af The World Trade Center og ikke mindst de nye byplaner for lokalsamfundene Downtown Manhattan.

Til Kallick's og koalitionen tilfredshed var det den rigtige arkitekt, Daniel Libeskind, som vandt selve arkitektkonkurrencen. Hvilket dog ikke har kunnet forhindre en masse store og til dels stadigvæk uafklarede konflikter omkring økonomi, forholdet mellem byen og privatkapitalismen, boliger for andre end millionærer, social ansvarlighed osv.

Udover WTC hvepseboet er der så oveni kommet en ny stor NY-byggesag på dagsordenen. Ivrigt investorer & pengestærke firmaer er således sammen med milliarder-borgmester Bloomberg mere end varme på tanken om et kæmpe stadionbyggeri omkranset af kontorbygninger og dyre

lejligheder på Manhattans West Side mellem Penn Station og Hudson River. Bloomberg vil imidlertid ikke gribe i egen lomme, men bruge \$ 600 mio. af new yorkernes penge. Hvilket har bragt Kallick og Fiscal Policy Institute på banen som en af hovedaktørerne i nok "a coalition", som også i denne sammenhæng påberåber sig bæredygtighed, social ligevægt osv. Bl.a. en helsides annonce i New York Times appellerer til new yorkerne om at engagere sig i en prioriterings debat: skal firma- og rigmandsideerne nok engang definere virkeligheden, eller skal de nedslidte skoler, lokale brandstationer, sundhedsvæsenet mv. i front?

– Åh ja, sukker Kallick, indimellem kan det godt være lidt trættende hele tiden at skulle skyde de gæve entreprenørers ideer ned. For meget af det de laver er helt i orden og fint for alle new yorkere. F. ex. hele Rockefeller Park-projektet. Problemet er imidlertid, at vi har nogle byområder, hvor borgmesteren og bystyret egentlig ikke bestemmer. Her er det nogle små lokale "bystyrer", ofte udpeget af guvernøren, som har stor lokal indflydelse. De rejser typisk penge privat, hvilket kan indgå som et argument for at skære ned på byens budgetter. Hvorefter de områder af New York, der ikke har de store firmaers og investorers interesse bliver ladet i stikken.

Det er det ene problem. Det andet er, at privatiseringen i Amerika altid går hånd i hånd med at frigøre sig fra fagforeningerne. Hvilket betyder, at firmaerne hyrer arbejdskraft til meget lave lønninger. De ansatte i byens parker er normalt rimeligt aflønnede, hvorimod de ansatte i de privatiserede parker ikke ansættes af bystyret, men af de små "bystyrer", som betaler meget lave lønninger. For en stor dels vedkommende er den udmærkede Rockefeller Park bygget via et program for løsladte fængselsfanger, som har haft valget mellem ny kriminalitet og et job som dette, hvor projektarbejdsgiverne sørger for at de løsladte får et sted at bo og en mini-

mumsløn. Arbejdsgiverne har en enorm kontrol med disse mennesker.

Enkeltsager

– Mange af de små tænketanke – nogle består blot af en person/leder + en ph.d.'er – beskæftiger sig med enkeltsager eller de etablerer sig lokalt og tænker mere eller mindre lokalt. Det kan være miljø, sundhedsvæsen, puertoricanere, afroamerikanere o.lign. Der ligger en vigtig opgave for tænketankene omkring sådanne enkeltsager. Hvis en borger mangler oplysninger, som det er svært at få via de officielle kanaler – om antallet af arbejdsløse sorte mænd i en bestemt bydel, eller antallet af kvinder der dør efter abort af mangel på lægehjælp, så kan man hurtigt få sådanne oplysninger ved at ringe til en tænketank. De ligger inde med den slags oplysninger, eller de kan fremskaffe dem – ofte fra regeringskilder, hvor borgerne kan have svært ved at få oplysningerne direkte fra regeringsadministrationen.

Tænketankene står naturligvis også til rådighed for medierne. Eksempelvis har vores prioriteringsdagsorden i forbindelse med en kritik af planerne om bygning af West Side Stadium fået en forside i New York Post.

Hvis en eller anden journalist fx. sidder og skal skrive en artikel om kvinders sundhedstilstand, så kan vedkommende ringe til en relevant tænketank. Og om ikke andet, så få at vide, hvem man kan få oplysninger fra og bør kontakte. De progressive tænketanke, som vor egen, står stærkt på disse fronter. Men på den ideologiske front er det omvendt. Der står de højreorienterede stærkest. Hvis man ønsker én, der skal diskutere mere end enkeltstående sager, én som giver et sammenhængende perspektiv, så er det nemmere at finde én i de højreorienterede tænketanke.

Partierne

– En del af den amerikanske tradition omkring tænketankene er bestemt af, at vi ikke har politiske partier, sådan som I har dem i Europa. I stedet for har vi individu-

elle kandidater, der fungerer ved valgene som individuelle personligheder med egne ideer. Der findes ikke som sådan et sted, hvor man kan trække sig tilbage fra kampens hede og tænke nøjere over perspektiverne og det mere langsigtede ideologiske billede. Som jeg ser det, er noget af det positive ved de mange politiske partier i bl.a. Danmark, at folk har forskellige ideologisk prægede partier at gå til, hvis de vil deltage eller have indflydelse.

Hertil kommer vores skattesystem. Et firmas, en organisations eller en privatpersons økonomiske bidrag til en non-profit tænketank er som "education" betragtet fradragsberettiget på samme måde som "charity". Lovgivningens krav på den anden side er så, at tænketankene ikke må være knyttet til praktisk politik.

Ideologi

– Det er min klare opfattelse, at begrebet ideologi bliver betragtet mere positivt i Danmark end her i USA, hvor det næsten udelukkende er et negativt begreb. Når jeg selv bruger ideologi positivt, så er det som et udtryk for at få et helhedssyn på, hvordan tingene hænger sammen. Eller burde hænge sammen. Altså noget hinsides den typiske amerikanske pragmatisme, om hvordan vi løser dette og hint problem.

For mig giver tænketankene mening, når de har distance til de politiske partier, og når de giver plads til at overveje og diskutere vanskelighederne i forhold til de langsigtede mål. Gode tænketanke er endvidere ofte kritiske over for deres egen side – progressive tænketanke kan f.ex. kritisere demokratiske politikere på en måde, som et demokratisk partimedlem ville have sværere ved at gøre.

Adskilt fra de politiske slagsmål og valgsituationer ser jeg kampene om ideerne. Eller som jeg godt tør sige til dig – de ideologiske kampe. Politikerne har sædvanligvis ikke tid til at gå i dybden med det idemæssige og langsigtede – de er presset af hverdagens politiske "business", lovgivningsarbejde mv. Tænketankenes perspektiver er mere langsigtede – også set i forhold til det særlige fænomen ved amerikansk politik og administration,

hvor embedsværket er udskifteligt i forbindelse med valg af ny præsident.

Set i det perspektiv – og bortset fra at det er dem forbudt ved lov at indgå aktivt i valgkampene – har tænketankenes arbejde ikke nogen afgørende betydning i forbindelse med, hvordan man vinder eller taber et valg. Selv i Clinton-perioden var de konservative tænketanke stærke omkring "værdier" o.lign. Perspektivet med tænketankene er mere, at de gradvist er med til at forme den offentlige mening og borgernes bevidsthed. Hvilket på lang sigt kan få stor politisk betydning.

Offentligheden

– Kampen om ideerne er også kampen om offentligheden. Om hvordan man sætter sig på den offentlige debat som den udspiller sig på "op-ed" siderne (politiske kommentarer placeret ved siden af avisernes egne lederskribenter, bl), talk shows på TV og radio osv. Ja, i modsætning til Danmark udgør radioværter som Rush Limbaugh o.a. en reel ideologisk magt i USA.^{*)} Til dels takket være vores elendige offentlige transportsystem. Folk sætter sig ind i deres biler om morgenen og de kører en eller to timer. Primetime i radioen er, når folk kører til og fra arbejde. Sidder alene og ikke har andet at lave end at lytte til ganske uhyrlige og oprørende radioværter. Som ikke kun forenkler virkeligheden, men også praktiserer regulær hade-radio rettet mod bl.a. grupper, som på forskellig baggrund fremstår som frisindede og progressive.

Desværre er det de højreorienterede tænketanke, der fra tænketankenes boom i 70'erne og frem, har været bedst til at træne og coache gode akademiske skribenter til at kunne begå sig på TV, markedsføre medarbejdernes bøger effektivt i TV, få dem omtalt og anmeldt de rigtige steder i aviserne osv. De højreorienterede tænketanke har flere penge og er større end de progressive. Eksempelvis højrefløjens mest betydningsfulde tænketanke Heritage Foundation – af nogle opfattet som "the mother of all think tanks" – bruger op mod halvdelen af deres midler på medierelateret personale til at udkæmpe "the war of

ideas". Det er i den forstand jeg gerne vil have nogle mere sammenhængende ideologiske udspil fra de progressive tænketanke, som et reelt modspil til den konservative ideologi.

*) Omend placeret politisk i den modsatte grøft, omtaler Kallick de konservative tænketanke i et respektfuldt sprog. Anderledes aggressiv i sin form og kritik er David Brock, en tidligere medarbejder ved Heritage Foundation og aktiv deltager i et af de mest svinagtige kapitler i amerikansk politik, forsøget på at begå karaktermord på Bill Clinton.

I 1997 "konverterede" David Brock imidlertid, og han har siden brugt en stor del af sin tid på at afsløre både sig selv og de ultrakonservative republikanere. Mange af hans yderst detaljerede indsigter er fremlagt i bogen "The Republican Noise Machine. Right-wing media and how it corrupts democracy" fra 2004. I bogen ser Brock de konservative tænketanke som et afgørende hjul i et større velkonstrueret propaganda-apparat, en "republikansk støj-maskine".

